

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

4.[i. e.] 6. De iuramento confirmante contractus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

debetur uxorem, vel se non iturum venatum; donec Pa-
troni Roma rediisset, vel se non iturum ad villam, immo
se non exiturum domo, nisi pater rediisset a foro, v. g. &
pater subita correptus nunquam reddat: nūm filium ad
illa observanda in perpetuum obligat? nūm scilicet
De absolutiōe iuramenti non loquens quis eam con-
cedat, & qua ratione concedenda lege apud Sanch. lib. 5.
in Decret. l. 1. n. 10. & cap. 19. n. 4.

Iuramentum de non propalanda arie.

65. Medicus quidam Empyricus secreti cuiusdam me-
dicamenti contra febres malignas conficiens, cum iura-
mento promissit suo Magistro illud secretum nulli com-
municare, nisi unum ex consanguineis ejusdem sui Magi-
stri. Quæsit Empyricus, an posset nihilominus a
communicare.

Dicit esse legendum Fagundez lib. 2. in dec. c. 1. n. 17.
& Suarez tom. 2. de Relig. lib. 2. de jur. c. 17. n. 11. qui expli-
cant S. Thomam asserentem absolute posse, quia ea pro-
missio, quamvis iusta, est contra charitatem. Certe id ita
est communiter. Sed ego unum omnino, vel addendum,
vel monendum puto. Nam si bono publico, sed etiam
bono tertij ex febris forte labantis satis consultatur per
alia medicamenta, vel per illum unum, qui secreti conficiens,
medicamentum satis pro infirmis, in casibus occurrenti-
bus distribuat, ut accidit hic Panorini in ERARDIO. Mo-
retij ubi unus satis illud per totam Civitatem, immo Reg-
num spargit obligat illud iuramentum, qui tunc non est
contra charitatem, & ejus violatio esset contra jus tertij,
id est, Magistri, cui lucrum reportare ex sua grivata scien-
tia congruit, & de hoc solo casu iuramentum fuisse ab Em-
pyrico emissum, præsumendum est; nam si bono publico,
vel tertij non providetur, tūc sanè fateor non urgere iu-
ramentum, ut potest de re mala, & contra charitatem nun-
cipatum.

*Iuramentum dandi, vel non dandi mutuum,
vel non fidejubendi.*

66. Hæc irrita sunt, nec obligant, quia sunt contra
proximi charitatem, sic Suarez. 2. de Rel. lib. 2. de jur. c. 17. n. 12.
Sanch. lib. 4. Decret. l. 1. n. 18. Illud nihilominus, est adverten-
dum, circumstantias, vel finem aliquando causæ esse, ut
irrita ne sint, sed obligatoria, si enim hæc iurares in gra-
tiam filiorum, vel tui heredis, ne res familiaris decedat
quærit, ne tibi sint occasiones blasphemandi, furandi, ele-
mosynam non largiendi, &c. valetet iuramentum, quia
est de re Deo grata vel utilis (si acceptaverit utili).

67. Contra iuramentum de mutuo dandi, vel fidejuben-
do omnibus ex quadam humana, urbanitate emissum non
obligat, quia ex se nisi per aliquam circumstantiam hone-
stam, includit vitium prodigalitatis, vel imprudentiæ.

68. Quod si id iuramentum fiat in honorem Dei, sanè
obligat, quia sicut potest quis distribuere omnia sua bo-
na pauperibus propter Deum si non habet alia onera fa-
miliz, vel ætis alieni, ita omnibus mutare.

69. Adverto autem, si ejusmodi iuramentum fiat absolute,
intelligi sine notabili, saltem periculo solvendi de proprio
ut scilicet iuramentum interpretemur, quando minori præ-
judicio contra jurantem possit. Ut ergo intelligatur cum
tali periculo, debet expressè id jurari. Iuramentum dictæ
mutuationis, vel fidejussionis pro aliqua determinata per-
sona, si omnibus spectatis, sapiat prodigalitatem, vel im-
prudenciam, irritum est, si aliqua ratione honestatis, vali-
dum, ut ex dictis constat.

70. Hoc facit sequens difficultas: Si juret quis pecuniam
mutuum dare propter charitatem proximo, vel etiã dare
elemosynam, an liceat illi expectare, donec pauper petat
elemosynam, & donec aliquis mutuum exposcat?

Respondet, quoad mutandum posse expectari peti-
tionem mutuatarij. Ratio est, quia obligatio ad mutuan-
dum, & similia, nisi iurans expresserit contrarium, intelli-
genda sunt juxta naturam actus: at natura mutuandi, hæc

Par. I.

est, ut tunc mutuetur, cum petitur. Quoad elemosynam
distinguendum est. Si enim jurasti, eam largiri pauperi,
vel Religioso mendicanti ostiatim, intelligitur, cum pe-
tent: hæc enim est natura ejusmodi elemosynæ promissi-
sæ, nisi aliud intendatur. Verum, si jurasti dare elemosy-
nam pauperi absolute, debes, quamprimum, si sine no-
tabili incommodo poteris, etiam non petenti porrigere;
absoluta enim elemosynæ promissio nisi tamen tem-
pus, vel aliam circumstantiam in iuramento expresseris,
ita requirit.

§ IV. De Iuramento confirmante contractus.

1. Iuramentum promissorium aliquando, ut ex di-
ctis constat, validum est, solum in ratione iura-
menti, hoc est obligat solum intra limites Religionis
ne scilicet Deus faciat in testimonium adducatur; &
tunc iuramentum vocatur per se stans. Aliquando verò
præter hoc dicitur confirmare contractus, hoc est, facit,
ut contractus cui adjicitur, qui aliàs erat invalidus, vel
qui non inducebat obligationem justitiæ, sed solum,
v. g. fidelitatis; fiat validus, & obliget in ratione justitiæ,
dans jus justitiæ ei, in cujus favorem juratur; & tunc
iuramentum vocatur confirmatorium, seu confirmans
contractum.

2. Quando ergo iuramentum est per se stans, id est,
quando obligat, ut solum iuramentum, & non confir-
mat contractum, primo ipse contractus remanet qualis
erat in sua natura sive validus, sive non, & nihil recipit
à tali iuramento, unde relaxato à Iudice Ecclesiastico
iuramento; si contractus ex se erat invalidus, potest iri
contra contractum, quia ex illo nullum jus confertur
tertio. Secundò, potest relaxari à Prælati iuramen-
tum, ut solum iuramentum, Deum dumtaxat respicit,
cujus nomine illud relaxare prælatus potest Tertio, po-
test in casu contractus invalidi ipsi iuramento satisfieri
momentanea solutione, hoc est, potest dare, verbi gratia,
centum illi, cui totidem per invalidum contractum ju-
ratam promissisti: ut sic adimpleas in reverentiam Dei
per iuramentum invocati, quod promissisti; sed potes sta-
tim eadem repetere: quia ex una parte tu non jurasti
non repetere, & ex alia is ea centum invalidè recepi, cum
nullum jus ea retinendi obtinueris, solum tu ex Religio-
ne tui iuramenti debebas: cui jam satisfecisti per illam
dationem momentaneam.

3. At verò, si quando iuramentum confirmaret con-
tractum, daretur jus ei, in cujus favorem juratum est, &
consequenter contractus, si forte erat ex se invalidus
fieret validus, nec posset ei satisfieri sola momentanea
solutione, nec ab Episcopo posset absolute, & in totum
relaxari, quia esset contra jus acquisitum tertij, nisi forte
à Summo Pontifice in aliquo raro casu boni communis:
& nisi forte ex parte, ut non raro accidit, quando à Præ-
lato tale iuramentum relaxatur ad effectum agendi: sem-
per enim intelligitur remanere jus justitiæ acquisitum
tertio, & solum esse relaxatum id, quod est ex parte Re-
ligionis: ita Sanch. lib. 3. in Decret. c. 2. n. 60. Molin. tom. 1.
d. 150. § Illud etiam.

His positis celeberrima est, & multum implexa
traditæ hæc difficultas, An iuramentum confirmet con-
tractum. Sed Deo favente, clare & breviter à nobis inietur via:

Potest aliquis contractus vel primò esse in se validus,
sed jure positivo rescindibilis; vel secundò, esse absolute
eodem jure positivo invalidus: & de utroque quærimus
an si illi adjungatur iuramentum, confirmetur, hoc est,
non solum obliget ex vi iuramenti, Religionis, sed
etiam ex vi justitiæ. Dico (jure positivo) si enim contra-
ctus est invalidus jure naturæ, constat apud omnes non
confirmari posse iuramento, cujus rei rationem afferam
mox num. 10.

5. Dux sunt sententiæ, quæ dignæ sunt ut referantur.
Prima universaliter docet nullum contractum confirma-
ri iuramento, & nunquam à iuramento solo habe-
ri, ut surgat jus justitiæ: habetur nim solum à iura-
mento

L 3

